

Razprava o pomoči pri končanju življenja mora biti strokovna, ne ideološka

Ljubljana, 18. novembra 2025 - **Referendum o Zakonu o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja ponovno razdvaja Slovenijo. Volivke in volivci so o tem vprašanju že odločali lani na posvetovalnem referendumu. Rezultat tega, ki je bil sicer sprejet s tesno večino, kaže, da imamo do tega vprašanja zelo deljena stališča. A eno je govoriti o ideji, drugo pa o izvedbi tega. Stranka Prerod verjame, da ima vsak posameznik pravico odločati o svojem življenju - in končno tudi o smrti. Ko pa govorimo o izvedbi, je treba pri tem upoštevati vse, ki se jih to dotika in odpreti široko razprava o možnostih, ki so izvedljive in sprejemljive za tiste, ki bodo nosili težo izvedbe. Glede na očitke zdravniške stroke tega zakon v predlagani obliki ne rešuje ustrezno, in kot tak ni primeren za sprejem, je pa lahko dobro izhodišče za odprto strokovno razpravo, v kateri morajo odgovorni zasledovati že izraženo voljo ljudi ob iskanju primernih in strokovno sprejemljivih načinov izvedbe, ki ne obremenjujejo dodatno zdravstvenega osebja.**

Življenje je največja vrednota – in prav zato mora biti tudi odločitev o njegovem koncu sprejeta z največjo mero spoštovanja, odgovornosti in sočutja. To vprašanje ni ideološko, temveč globoko človeško. Vsakdo, ki je pri polni zavesti in opravično sposoben, mora imeti pravico, da se sam odloči o načinu, času in okoliščinah svojega slovesa – dostojanstveno, varno in pod jasno določenimi pogoji. Sama izvedba mora biti zakonsko urejena tako, da ne bremeni nikogar drugega. Nihče – ne zdravnik, ne medicinska sestra ne svojec – ne sme biti postavljen v položaj, da deluje v nasprotju s svojo vestjo ali etičnim kodeksom.

Pravne varovalke pri takih postopkih morajo biti izjemno stroge, odločitev pa temeljiti na večstopenjskem preverjanju s strani zdravnikov, psihologov in pravnih strokovnjakov. Država mora ustvariti jasne, etične in nadzorovane postopke, ki bodo varovali tako pravico do izbire kot tudi pravico do ugovora vesti.

Razprava o tej pravici mora potekati v zreli in odgovorni družbi, ki ustrezno skrbi za delovanje vseh sistemov, s katerimi se posameznik srečuje ob bolezni ali ob izteku življenja. Država mora hkrati zagotoviti dostopno paliativno oskrbo, kakovostno dolgotrajno nego in javno zdravstvo, ki omogoča dostojanstvo do zadnjega dne. Izbira mora biti resnično svobodna – ne posledica socialne stiske ali obupa.

Referendum o tako osebnem vprašanju ni primerna pot. Gre za pravico posameznika, o kateri ne bi smela odločati večina. Potrebujemo razpravo, ki temelji na razumevanju in spoštovanju, ne na delitvah in moraliziranju. Pomagati človeku, da umre dostojanstveno, ne pomeni odvzeti vrednosti življenju – pomeni jo priznati. Pomeni reči: "Tudi v zadnjem trenutku si zaslužiš spoštovanje, mir in sočutje."